

Verksamhetsplan

för år 2024-2026

Barn- och utbildningsnämnden

Nämndens ordförande:

Sofia Thuvesson
0515 – 88 50 72
sofia.thuvesson@falkoping.se

Skolchef:

Karina Bronell
0515 – 88 50 05
karina.bronell@falkoping.se

Innehållsförteckning

Inledning	2
Nuläges- och omvärldsanalys	4
Vision, mål och styrning	6
Digitaliseringsstrategin	6
Arbetsmarknadsstrategin	6
Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping	8
Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping	12
Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas	16
Kommunens organisation ska vara och förnyande med en tillitsbaserad styrning	18
Nämndens verksamhetsuppföljning	20
Verksamhetsplanering	21
Volymförändringar	21
Trångboddhet	22
Personalplanering	23
Ekonomiska förutsättningar	24
Ekonomiska underlag	25
Resultatbudget	26
Verksamhetsbudget	27
Investeringsbudget	28

Inledning

Syfte

Syftet med verksamhetsplanen är att vara ett verktyg för planering av verksamhet, tydliggöra mål och strategier samt vara ett stöd för uppföljning av verksamheten. Verksamhetsplanen syftar också till att mål och ambitioner ska samspela med de resurser som nämnden råder över. Likväl ska verksamhetsplanen bidra till en utvecklad framförhållning och beredskap för verksamhetsförändringar som kommer att bli nödvändiga. I samband med att nämnden beslutar om sin verksamhetsplan och budget beslutar den även om sin plan för internkontroll.

Planen ska ta sin utgångspunkt i kommunen som helhet, där varje nämnd har ansvar att bidra till kommunfullmäktiges övergripande mål och koppla till varje nämnds uppdrag och utvecklingsbehov. Det är viktigt att vi på sikt kan känna att planen blir heltäckande och användbar i vardagen. Kommunen är inne i ett utvecklingsarbete som syftar till att sammanföra verksamhets- och ekonomistyrning. Nämnden följer kontinuerligt upp sin verksamhets-

plan och budget bland annat i samband med kommunens gemensamma uppföljningar vid första tertialen, delårsbokslutet och vid årsbokslutet.

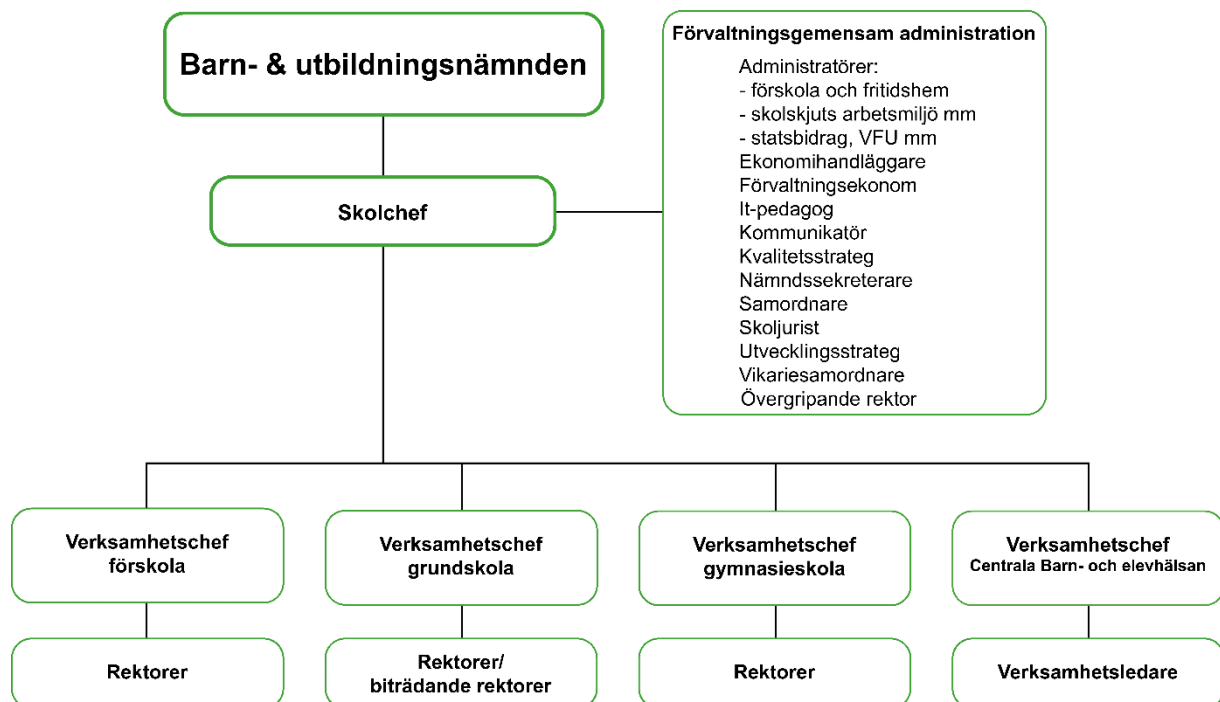
I framarbetandet av verksamhetsplanen behöver hänsyn till hela styrkedjan tas vilket innebär att nationell styrning måste ligga i linje med kommunens viljeriktning.

Nämndens uppdrag och ansvar

Barn- och utbildningsnämnden utför kommunens uppdrag inom förskola, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola enligt skollagen (2010:800), samt ansvarar för den kommunala kulturskolan och natt- och helgomsorg.

Organisation

Genomförandet av skolorganisationen pågår och startade med förändring av förvaltningens styrning och ledning. Under skolchef finns fyra verksamhetschefer som tillsammans med förvaltningsekonom och utvecklingsstrateg bildar förvaltningens ledningsgrupp.

Verksamhetsområden

Nämndens verksamhetsområden har en tydlig struktur och uppdelning med en ansvarig verksamhetschef per område. Dessa samverkar med övriga ledningsgruppen för att nå en gemensam helhet i utbildningen.

Förskola

Förskola bedrivs och erbjuds i hela kommunen. De 17 kommunala förskolorna kompletteras med 11 fristående förskolor samt en verksamhet med pedagogisk omsorg. Kommunen erbjuder även natt- och helgomsorg samt öppen förskola. På en av kommunens förskolor finns en avdelning anpassad för barn med funktionsvariationer.

Grundskola

Grundskolan befinner sig mitt i en omorganisation. Elevantalet varierar från ca 80 – 610 elever/skola. I skolorganisationen blir skolorna mer likvärdiga och omfattar F-6, F-9 eller 7-9. Fortfarande finns en skola med enparallelligt högstadium. Verksamhetsområdet omfattar även anpassad grundskola och särskilda undervisningsgrupper med inriktning aut-

ism som är knutna till två grundskolor i centralorten. Fritidshem erbjuds på samtliga skolor med årskurs F-6. I centralorten finns en fristående grundskola med tillhörande fritidshem som omfattar ca 100 elever, F – 9. Denna fristående grundskola kommer att avvecklas i juni 2024.

Sedan hösten 2021 finns också Åsle friskola F-6 med ca 50 elever.

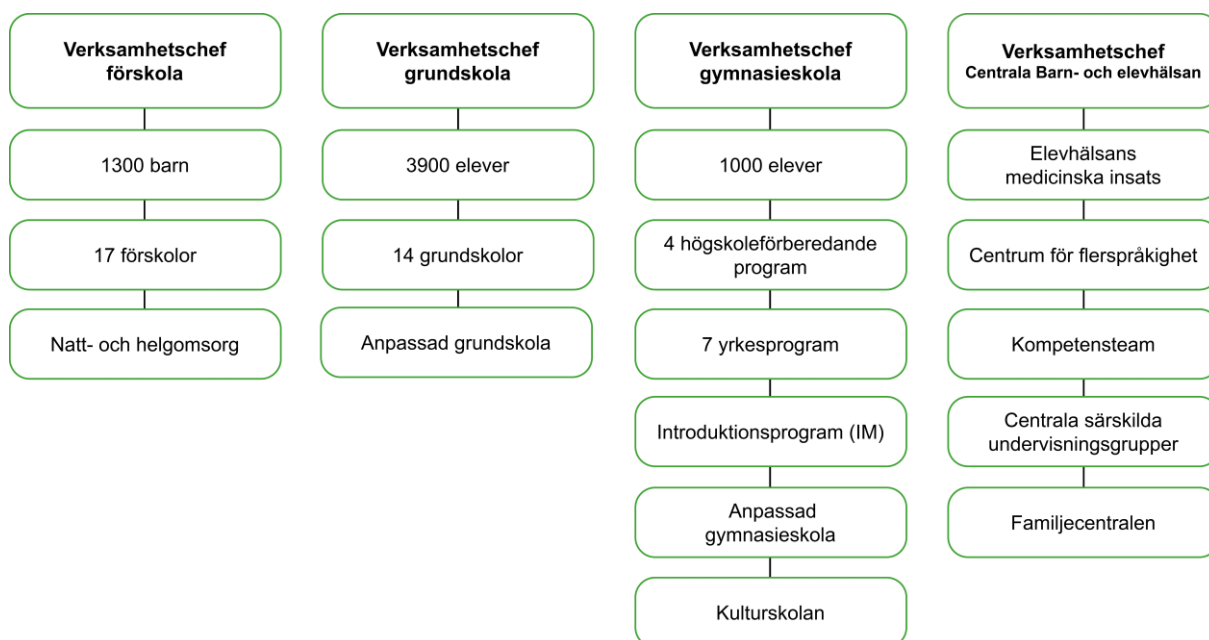
Gymnasieskola

Kommunens gymnasieskola erbjuder 11 nationella program, varav 4 är högskoleförberedande och 7 är yrkesförberedande. Inom dessa finns även möjlighet att kombinera studier med riksidsrottsgymnasium (RIG) volleyboll eller NIU fotboll. Verksamhetsområdet rymmer även anpassad gymnasieskola.

Kommunens Kulturskola är organiserad under verksamhetschef för gymnasieskola.

Centrala barn- och elevhälsan

Samordning av tvärprofessionella insatser för flerspråkighet samt barn- och elevhälsa finns samlat under den centrala barn- och elevhälsan. Inom verksamhetens uppdrag finns även två särskilda undervisningsgrupper.

Nuläges- och omvärldsanalys

Krig i Europa och ett hårdnande samhällsklimat med ökat våld, skjutningar och terroristhot påverkar samhällskontexten och därmed även våra verksamheter i hög grad. Skolan är en bild av samhället och de sista åren har flera gymnasieskolor i Sverige fått in- och utrymmas pga hotfulla situationer. Detta påverkar såväl personal som elevgrupper och sprider en oro.

Migrationen in till kommunen har avtagit och andelen nyanlända fortsätter att minska. Trots detta så är rörligheten mellan kommuner stor, vilket innebär att många flyttar in och många flyttar ut. Rektorerna lyfter detta fortsatt som ett stort påverkansområde för elevernas lärande när möjligheten till kontinuitet och stabilitet i klasserna ändras.

Skolorisationsbeslutet är fortsatt viktigt att genomföra då trångboddheten inom grundskolan påverkar både elevers, pedagogers samt rektorers arbetsmiljö. Bygget av den nya Platåskolan är överklagat vilket har medfört försening av genomförandet av en ny skolorisation.

En viktig faktor för att barn och elever ska lyckas i förskola och skola handlar om kontinuitet. Dels att barnen och eleverna kontinuerligt deltar i undervisningen som erbjuds, men även att de som undervisar finns kvar över tid. En stor utmaning är kompetensförsörjningen inom både förskola, fritidshem och grundskola. Det är fortsatt svårrekryterat, även om behörighetssiffrorna vänt uppåt, och förutsättningarna att få tag på behörig personal är svåra, särskilt på landsbygden. Situationen påverkar även tillgången på vikarier.

Regeringen har under de gångna åren utrett ett flertal områden, så som likvärdig skola, tioårig grundskola, gymnasieutredningen samt betygsutredningen. Samtliga förslag kommer, om de beslutas, att ha stor påverkan på utbildningsområdet. Den statliga styrningen ökar och någon form av paradigmskifte närmar sig. Nya begrepp och beslut införs för att skapa fokus på kvalitet och likvärdighet inom landet.

Ändringar i skollagen för att öka deltagandet i förskola som syftar till att fler barn ska gå i förskola och få möjlighet till bättre språkutveckling i svenska trädde i kraft 1 juli 2023. Ändringarna innebär bland annat att kommunen inför hösten det år ett barn fyller tre år ska ta kontakt med barnets

vårdnadshavare, om barnet inte redan har en förskoleplats. En annan ändring är att hemkommunen blir skyldig att erbjuda förskoleplats till vissa grupper av barn, även om deras vårdnadshavare inte har anmält önskemål om förskola.

Riksdagen har beslutat om en dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning som trädde i kraft den 1 juli 2023 och tillämpas från 2025. Beslutet innehåller förslag som syftar till att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. Detta kommer att innebära ett behov att utökad samverkan med andra gymnasieskolor, näringslivet och Lärcenter. Ett samverkansavtal mellan samtliga kommuner i Skaraborg är beslutat, vilket reglerar dimensioneringen för gymnasieutbildningen mellan kommunerna.

Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som ska ge elever på yrkesprogram ökade möjligheter att få grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå. De kurser som krävs för sådan grundläggande behörighet ska ingå i programstrukturen för alla yrkesprogram. Det innebär utökad undervisningstid på yrkesprogrammen i gymnasieskolan.

Aktuella reformer och utredningar inom skolområdet

- Nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare
- Statens ansvar för skolan, ett besluts- och kunskapsunderlag
- Bättre anpassad undervisningstid i grundskolan, specialskolan och sameskolan
- Allmänt fritidshem och fler elevers tillgång till utveckling, lärande och en meningsfull fritid
- Statens skolverks förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet
- Utökning av undervisningstiden i svenska och matematik på lågstadiet
- Säkerheten i skolan ska förbättras
- Mer kunskap om barn och elever med funktionsnedsättning i skolväsendet
- En skola utan vinstintresse

- En långsiktig lösning för informationsförsörjning på skolområdet
- Fler vägar till arbetslivet
- En minskad administrativ börda för lärare och förskollärare
- Nationellt bindande skolpengs reform och lärarutbildning

Detta kommer påverka nämndens ekonomi och verksamhet, i hur stor grad beror på vad utredningarna föreslår och vad riksdagen beslutar.

Vision, mål och styrning

Kommunens vision *Det Goda Livet*

Det Goda Livet är kommunens vision om det hållbara samhället, ett samhälle i balans och harmoni, även för kommande generationer. Det Goda Livet

Digitaliseringsstrategin

Utifrån Falköpings kommuns strategi för digitalisering planerar barn- och utbildningsnämnden att arbeta med följande strategiska utvecklingsområden.

Implementering av nytt elevadministrativt system

Under 2024-2026 kommer barn- och utbildningsförvaltningen att implementera det elevadministrativa system som upphandlades under 2023. Systemet täcker alla förvaltningens skolformer och har en stor påverkan på nästan samtliga administrativa processer. Systemet föder även merparten av övriga verksamhetssystem inom förvaltningen med de grunduppgifter som krävs för att dessa system ska kunna fungera. Den förväntade långsiktiga effekten är att förvaltningen får ett stabilt grundsystem som ger förutsättningar för smidig administration och integrationer till övriga system. Samt att rektorena får bättre tillgång till den data som finns inom det elevadministrativa systemet.

Digitala nationella prov

Under 2024 inleder Skolverket de första digitala nationella proven. Övergången ställer flera nya krav på förvaltningens system, hårdvara och arbetsprocesser.

Syftet med att digitalisera de nationella proven (enligt skolverket) är att göra det enklare för skolor att administrera och hantera proven. Målet är att det ska leda till:

- minskad arbetstid för bedömning och resultathantering
- automatisk inrapportering av provresultat
- att flera delar av kurs- och ämnesplaner kan prövas i proven

bygger på allas lika värde och på samhällsaktiva invånare. Livskvalitetsfrågorna värnas för att öka välbefinnandet och trivseln för invånarna i Falköpings kommun.

- ökad användbarhet och tillgänglighet för elever med funktionsnedsättning genom tekniska lösningar
- förenklad data- och resultathantering.

AI i undervisningen

Utvecklingen inom AI fortsätter i hög takt. Barn och utbildningsförvaltningen ser ett behov av att fortsätta omvärldsbevaka och utreda vilka möjligheter och utmaningar AI för med sig.

Arbetsmarknadsstrategin

I arbetsmarknadsstrategin lyfts det fram att organisationen ska erbjuda utbildningar som möjliggör för individen att närma sig arbetsmarknaden, att det ska ske god matchning och kompetensförsörjning till arbetsmarknaden i kommunen samt skapa förutsättningar för fler att möta arbetsgivarens kompetensbehov.

Riksdagen har beslutat om en dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning. Beslutet innehåller förslag som syftar till att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

Riksdagens beslut innebär bland annat att:

- *arbetsmarknadens behov ska få betydelse vid planering och dimensionering av vissa utbildningar inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (Komvux)*
- *kommunerna ska samverka genom avtal med minst två andra kommuner om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde*
- *en huvudmans information om den gymnasieutbildning som huvudmannen erbjuder*

tydligt ska ange utbildningens inriktning och vad utbildningen kan leda till

- *ett nytt godkännande av en ansökan som huvudman för gymnasieskolan ska förut-sätta att utbildningen i fråga bidrar till att dels möta ungdomars efterfrågan, dels fylla ett arbetsmarknadsbehov*
- *en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret bland annat ska vara att be-döma regionens kompetensbehov inom pri-vat och offentlig sektor på både kort och lång sikt*
- *kommunernas skyldighet att lämna stöd för dagliga resor även ska omfatta elever un-der 16 år.*

Detta kommer att innebära ett behov att utökad samverkan mellan gymnasieskolor, näringslivet samt Lärcenter.

En annan del i arbetsmarknadsstrategin rör den enskilda individens förutsättningar och förmåga att gå till egen försörjning. ”Det är av största vikt att varje individ ges rätt insatser för att göra stegförflyttningar mot egen försörjning.” Ju tidigare vi skapar rätt förutsättningar för varje enskild individ att lyckas hitta sin egen väg desto bättre. Redan i förskola och grundskola möter vi barnen och vägleder dem. Att redan då sätta in insatser som gör att de lyckas i sin personliga utveckling samtidigt som i sin kunskapsutveckling ger dem goda förutsättningar att kunna göra olika vägval framåt i livet. Att studievägledning, praktik i grundskola och gymnasieskola är varierande och kvalitativa visar eleverna på olika framtida yrkesval. Skolans uppdrag är att vara kompensatorisk så att elever oavsett bakgrund och förutsättningar ska ha möjlighet att göra egna livsval. Barn och utbildningsförvaltningen behöver fortsätta att säkerställa hög kvalitet gällande barn- och elevhälsa, studie- och yrkesvägledning, praktikplatser och APL.

För de elever som lämnar grundskolan utan behö-righet till ett nationellt program börjar sina gymna-siestudier på ett individuellt program, IM. Det finns olika inriktningar på IM. För att varje individ ska ges rätt insatser för att göra stegförflyttningar mot egen försörjning så är yrkesintroduktion (IMY) det program som behöver växa och utvecklas. Utbudet behöver långsiktigt kompletteras med nya inriktningar, samt med lärlingsplatser. Syfte är att leda ungdomar ut i arbetslivet. Dock behöver man ta hänsyn till elevens förmåga och förutsättningar, så att det fungerar på praktikplats/APL.

Nya inriktningar som leder mot antingen nationella program eller arbete kan vara:

- Barn och fritid: barnskötare eller mot fritid/hälsa
- Vård och omsorg: sjukvårdsbiträde
- Restaurang & livsmedel: hotell och restaurang
- Fordon och transport (FT): fordonsverkstad
- Försäljning och Service/FT: logistik och lager
- Hotell och turism: turism och besöksnäring
- VVS och Fastighet: fastighetsskötare

Lärlingsplatser bör förekomma inom fler områden, särskilt på yrkesintroduktion med inriktning indu-stri (IMY-IND). Genom lärlingsplatser kan även kvaliteten på yrkesintroduktion höjas och på sikt öka anställningsbarheten.

I Falköpings kommun finns en övergripande styr-grupp mellan utbildning och näringsliv som arbetar strategiskt för att möta utmaningar vad gäller Fal-köpings framtida kompetensförsörjning. Våren 2023 gjordes en kompetensinventering tillsammans med 20 industriföretag i Falköpings kommun. Det utmynnande i rapport och en plan framåt för det fortsatta arbetet med kompetensförsörjningen i Fal-köping.

Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping

I Falköpings kommun skapas det goda livet – det är tillsammans som ett hållbart samhälle utvecklas

Ett socialt hållbart Falköping ska skapa förutsättningar för barn och elevers utveckling, lärande och utbildning hela vägen genom utbildningskedjan.

Det innebär för barn- och utbildningsnämnden att stärka fokus kring barns och elevers kunskaper och lärande och hur vi kan arbeta kompensatoriskt för att ge alla barn och elever liknande förutsättningar. Samarbete, helhetssyn och samsyn krävs genom hela styrkedjan och inom alla delar av kommunen. Målet kräver samverkan mellan nämnder för att fler barn och elever ska kunna nå längre i sin utbildning och utveckling.

Förebyggande insatser barn och unga

Forskning visar att förskola och skola är avgörande för barns och elevers lärande och utveckling. Undervisningen i förskolan syftar till att ge barnen en god grund och rätt förutsättningar för att i skolan vara väl förberedda för fortsatt lärande. Förskolorna i kommunen har god kvalitet för de barn som närvarar. En av kommunens allra största utmaningar är att synliggöra förskolans viktiga lärandeuppdrag och att uppmuntra fler barn att komma regelbundet till förskolan.

Kommunerna har i uppdrag att öka barns deltagande i förskolan, utifrån att stärka barns språkutveckling. En kartläggning genomfördes under 2023 för att ge en bild av antalet barn som stod utanför förskoleverksamheten. Berörda vårdnadshavare har kontaktats och dessa barn har erbjudits plats. Från hösten 2023 ansvarar respektive rektor och administratör för den kontinuerliga uppföljningen av den uppsökande verksamheten. Direktkontakt tas med berörda familjer och plats erbjuds.

Ett annat viktigt område som fortsatt behöver stärkas är språket. Det språkutvecklande arbetet har pågått under flera år men trots detta och flera andra insatser så kommer många barn till förskoleklass utan tillräckliga kunskaper i det svenska språket. Andelen barn med ett annat modersmål är högre i Falköpings Kommun än i jämförbara kommuner. Förskolan är ett av de viktigaste integrationsverktyg vi kan använda för att tidigt ge flerspråkiga barn möjligheten att kommunicera och få förutsättningar att ta del av undervisning och utbildning.

Den oroväckande trend, gällande det ökande antalet placeringar, genom exempelvis LVU, i kommunen fortsätter. Därför är den samverkan, mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltning, som påbörjades hösten 2021 viktig att hålla i. Flera samverkansprojekt pågår och arbetet med att öka dialogen mellan olika yrkeskategorier behöver fortgå. Målsättningen är fortsatt att skapa förutsättningar för att möta behoven tidigt så att man kan ge föräldrar, barn och elever rätt förutsättningar så tidigt som möjligt. Samverkan kommer att fortsätta under kommande år med målsättningen att genom upparbetade samverkansstrukturer kunna möta behoven tidigare för att undvika mer ingripande insatser.

Utifrån rektorers analyser, det ökade antalet ansökningar till Centrala barn- och elevhälsan, det ökade behovet av elevassistenter samt att flera skolor startat lokala särskilda undervisningsgrupper beslutades det om att genomföra en kartläggning gällande barn- och elevhälsoarbetet under våren 2022. De områden kartläggningen lyfte fram som utvecklingsområden var behov av att stärka det förebyggande, främjande och åtgärdande barn- och elevhälsoarbetet. Behov av att se över ”den svullna pyramiden”, det vill säga hur vi ska arbeta för att stärka basen, det främjande och förebyggande arbetet för att minska trycket på de åtgärdande insatserna. Skolchef har fått i uppdrag att se över nuvarande organisation av centrala särskilda undervisningsgrupper.

Under 2023 genomfördes en omfattande utbildningsinsats och en ny barn- och elevhälsoplan har tagits fram gällande förvaltningens framtida barn- och elevhälsoarbete. Planen innehåller vilken inriktning och vilket förhållningssätt som ska vara bärande i verksamheten. Under 2024 kommer planen implementeras.

Alla elever når målen

Barn och utbildningsnämndens viktigaste och mest omfattande mål är att skapa förutsättningar för alla elever att nå målen.

Att säkerställa kvalitet utifrån lärandeuppdraget är svårare i förskolan då det inte finns några enskilda mål för barnen att uppnå. Trots det ska förskolan ge varje barn förutsättningar att utvecklas i sitt lärande. Förskolorna arbetar i sitt systematiska kvalitetsarbete med en pedagogisk dokumentation där pågående läroplansmål synliggörs. Det som behöver stärkas är systematiken i att alla barn får möjligheten att ta del av den undervisning som erbjuds. Här är det pedagogiska ledarskapet i förskolorna viktigt och behovet av kompetens är stort på några av kommunens förskolor. Förskolorna i kommunen samverkar i högre utsträckning än tidigare vilket stärker likvärdigheten mellan enheterna, det är fortsatt viktigt att beakta den barngrupp som varje enskild förskola möter för att säkerställa att man utformar undervisningen utifrån de barn man möter.

Måluppfyllelsen i grundskolan har under de senaste åren legat ett par tre procentenheter under riket, men vänder nu uppåt. Måluppfyllelsen i årskurs 1 ligger högt i jämförelse med riket och har gjort så över tid. Måluppfyllelsen har sedan en negativ progression genom de första fem åren för att göra en återhämtning i årskurs sex för att sedan på nytt backa. Under våren i åk 9 så sätts många insatser in så som lovskola, riktad stöd mm för att fler elever ska nå behörighet till gymnasiet. Det ämne som fortsatt ”fäller” flest elever är matematiken. Det är fortsatt stor variation mellan skolenheterna både gällande andel elever som når målen, samt hur bedömningar görs och hur betyg sätts. Det är även en stor variation mellan skolenheter hur nationella provresultatet används i relation till betygssättningen. Men även här ser vi att det krockar med nationella riktlinjer och styrmetoder, så som exempelvis lovskola, vilken syftar till att ge eleven möjlighet att klara de sista målen för

att bli behöriga. Detta leder till att läraren kommer att sätta ett högre betyg efter avslutad lovskola än det resultat eleven visade i de nationella proven. Diskrepansen mellan nationella prov och betyg har minskat under det sista året och en högre likvärdighet börjar synas.

Ett annat område som oroar ute på skolorna är de flerspråkiga elevernas möjlighet att tillgodogöra sig undervisningen. Färre elever är nyanlända även om pedagoger och rektorer lyfter att elever med annat modersmål fortsatt har stora behov av insatser. En kartläggning genomfördes hösten 2022 och en ny handlingsplan har tagits fram.

Då antalet nyanlända elever har minskat kommer resurser till studiehandledning på modersmålet minska till förmån för andra specialpedagogiska insatser.

Det är avgörande att det finns tillgång till pedagoger och speciallärare som tidigt kan fånga upp elever i behov av stöd och att det finns resurser för att kunna genomföra de insatser som behövs och skrivits fram i olika kartläggningar. Den oro som rektorer lyfter i sina rapporter, gällande att utmaningarna bland eleverna är större och att fler barn har behov av stöd, är viktigt att ta på allvar och fördjupa sig i.

Måluppfyllelsen för eleverna på Allebergsgymnasiet har varit stabil över tid, men 2023 sjönk resultatet för de högskoleförberedande programmen markant. Det finns fortsatt variationer mellan grupper och program, men skillnaden på högskoleförberedande program jämfört med föregående är genomgående.

Gymnasieskolans rektorer lyfter fram trenden att andelen inkommande elever med färre godkända betyg ökar. Här behöver en gemensam uppföljning utökas tillsammans med grundskolan.

Att den psykiska ohälsan kryper neråt i åldrarna och att flickor utmärker sig behöver skyndsamt hanteras. Andelen elever med stora komplexa behov ökar även på gymnasiet och då behöver alla interna och externa samverka för elevens bästa. En utmaning är att öka andel elever med fullföljda studier på gymnasiet. Andelen elever som går från introduktionsprogrammen till nationellt program är högre än i riket, men fortsatt finns det en stor andel ungdomar som lämnar gymnasiet utan examen.

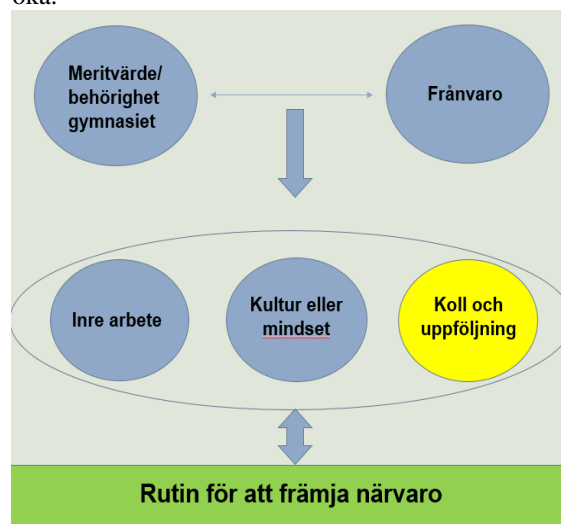
Vikten av fysisk aktivitet och daglig motion betonas från politiskt håll för att motverka psykisk ohälsa och ge ökat välmående.

Ett annat område som återkommer i samtliga analyser från förskola till gymnasieskola är barn och elevers rätt till språk och vikten av läsförståelse. Att skapaförutsättningar genom hela skolsystemet för att stödja barnets/elevens språkutveckling blir än mer viktig. Behöriga pedagoger, kompetensutveckling och skolbibliotek är framgångsfaktorer. Att barn och elever tidigt kan kommunicera på svenska och så småningom läsa och skriva är avgörande färdigheter för att kunna klara sig i livet. Under det gångna året har förskolor och skolor arbetat utifrån den övergripande ”Språk-, läs- och skrivplan” som tagits fram. Att ge alla barn och elever rätt till språk gör att de ges möjligheter till de livsval som de vill göra. Därför är detta ett fortsatt viktigt område att prioritera.

Inom fritidshem behöver ett arbete starta för att uppmärksamma närvaron för att ge dessa elever ökade möjligheter till undervisning. I grundskola och gymnasieskola finns det ett behov av att tidigt uppmärksamma frånvaron för elever.

Det finns ett fortsatt stort behov av att fokusera på kunskap och lärande. Förvaltningen måste tillsammans med rektorer fortsätta med fördjupade orsaksanalyser och uppföljning av barnens lärmiljöer och elevers kunskapsutveckling. I förskolan kommer man att fokusera på kärnverksamheten och implementering av alternativ kompletterande kommunikation (AKK) och ”den inkluderande förskolan”. Förvaltningen behöver fortsätta stödja arbetet i framtiden ”Språk-, läs- och skrivplan” samt ”Matematikplan”. Grundskolan har fortbehov av att arbeta med att stärka undervisningen i samtliga ämnen och fortsätta utveckla de kollegiala nätverk som påbörjats. Det är även väsentligt att utveckla bedömningen med målsättning att öka likvärdigheten mellan skolenheterna i kommunen. Här har ett material tagits fram genom företaget Lycio, ett jämförelseunderlag ur ett Skaraborgsperspektiv som synliggör

skillnader och likheter i betygsättningen mellan kommunerna. Än viktigare är att implementera statens nya nationella kvalitetssystem för skolväsendet som syftar till att skapa fokus på kvalitet och likvärdighet. Systemet behöver samordnas med förvaltningens och kommunens SKA-arbete för att underlätta uppföljning och säkerställa ett adekvat jämförelsematerial mellan kommuner och inom riket. Falköpings kommun deltar i pågående projekt tillsammans med SKR, fullföljda studier. Projektet syftar till att främja närvaron i skolan. Ett genomgående analysarbete har genomförts för att hitta orsaker utifrån Falköpings perspektiv och tre områden har identifierats. För att främja närvaron ska skolans inre arbete, skolans kultur och uppföljning stärkas och utvecklas. Genom att främja närvaron kommer troligtvis måluppfyllelsen och behörigheten öka.

Andra prioriterade utvecklingsområden är att:

- stärka övergångar mellan skolformer och stadier.
- utveckla elevernas studiestrategier
- öka måluppfyllelse inom Yrkesprogrammen.

Nämnds delmål	Uppföljning, tidsperiod
Alla elever når målen	Årligen
Mätbarhet	Uppföljning, tidsperiod
Andel behöriga till nationellt program på Gymnasiet före lovskola	Vårtermin
Andel behöriga till nationellt program på Gymnasiet efter lovskola	Efter lovskola
Andel examen yrkesprogram	Vårtermin
Andel examen högskoleförberedande program	Vårtermin
Andel behöriga till nationellt program på Gymnasiet	Vårtermin
Meritvärde i grundskolan åk 9	Vårtermin
Genomsnittlig betygspoäng på nationella program på gymnasiet	Vårtermin
Skolenkäten	Vårtermin
Närvaro kommunal förskola	Vårtermin
Examen 4år efter påbörjade gymnasieutbildning	Hösttermin

Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping

Falköpings kommun ska vara en bra plats att bo, verka och leva på - en plats där invånare känner stolthet och trygghet

Att erbjuda attraktiva förskolor, skolor och gymnasieskola är för medborgaren en mycket viktig faktor för att vilja bo kvar och för att locka nya invånare att välja kommunen. En attraktiv kommun är en skolkommun i framkant! 2017 beslutades det om en ny skolorganisation. Målet med omorganisationen är att öka förutsättningarna för en likvärdig skola. Genom att skapa större skolor ökar möjligheterna för hög lärarbehörighet, kollegialt lärande, ändamålsenliga lokaler, en god elevhälsoorganisation och möjlighet för elever att finna sociala sammanhang. Satsningen är en avgörande byggsten för att Falköping fortsatt ska vara en attraktiv kommun även i framtiden, både att bo och verka i.

Den nya organisationen stödjer även likvärdigheten mellan stad och landsbygd. Framtagna faktorer vid resurstilldelning, som litenhetstillägg, landsortstillägg samt socioekonomisk tilldelning stärker också verksamhetens förutsättningar att erbjuda en likvärdig utbildning i hela kommunen.

Kontinuerliga uppföljningar ur alla perspektiv, medarbetare, elever, vårdnadshavare ska säkerställa att kommunen är på rätt väg och ge underlag för beslut i nämnd

Utifrån skolorganisationsbeslutet erbjuder kommunen mycket fina och attraktiva förskolor med lärmiljöer som uppfyller dagens utbildningskrav. Detta är en viktig förutsättning för att kunna rekrytera pedagoger till kommunen. Fortfarande återstår mycket

arbete för att slutföra grundskolans organisationsförändring och det är fortsatt angeläget att hålla i och hålla ut. Behovet av en ny 7-9 skola är akut för att våra högstadieelever ska få funktionella och utvecklande lärmiljöer att arbeta i. I väntan på den nya högstadieskolan kommer högstadieelever från Vartofta och Gudhem att tillsammans bilda en ny högstadieenhet i centralorten, Högstadium Odenvi.

Under 2023 färdigställdes Odensbergs förskola. Förstudierna för Gudhemsskolan F-6 och Vartoftaskolan F-6 är genomförda och ombyggnationerna ska påbörjas under första kvartalet 2024. Tidplan för Platåskolan är i nuläget inte satt då förvaltningen fortsatt inväntar beslut.

Kulturskola erbjuds och verksamhetens utbud utvecklas från år till år. Idag deltar 560 elever i de olika aktiviteterna.

Organisationen utvecklas, det byggs om och byggs nytt. Allt för att våra barn och unga ska få förutsättningar för en så bra och likvärdig skola som möjligt och samtidigt skapa funktionella lärmiljöer och attraktiva arbetsplatser för våra pedagoger. En del i det inre arbetet har varit att skapa rektorsteam i grundskolan. Det är ett arbete som pågår och förändras i samband med naturliga förändringar, så som exempelvis pensionsavgångar.

Elever, pedagoger och skolledare har varit delaktiga under processens gång. De har framfört tankar och idéer om hur vi skapar bra lärmiljöer, både inne och ute. Målsättningen är att Falköpings kommun ska upplevas som en kommun som driver och ligger i framkant avseende skolutveckling. Arbetssökande ska känna att jobbet de längtar till finns i Falköping.

Klimatstrategi

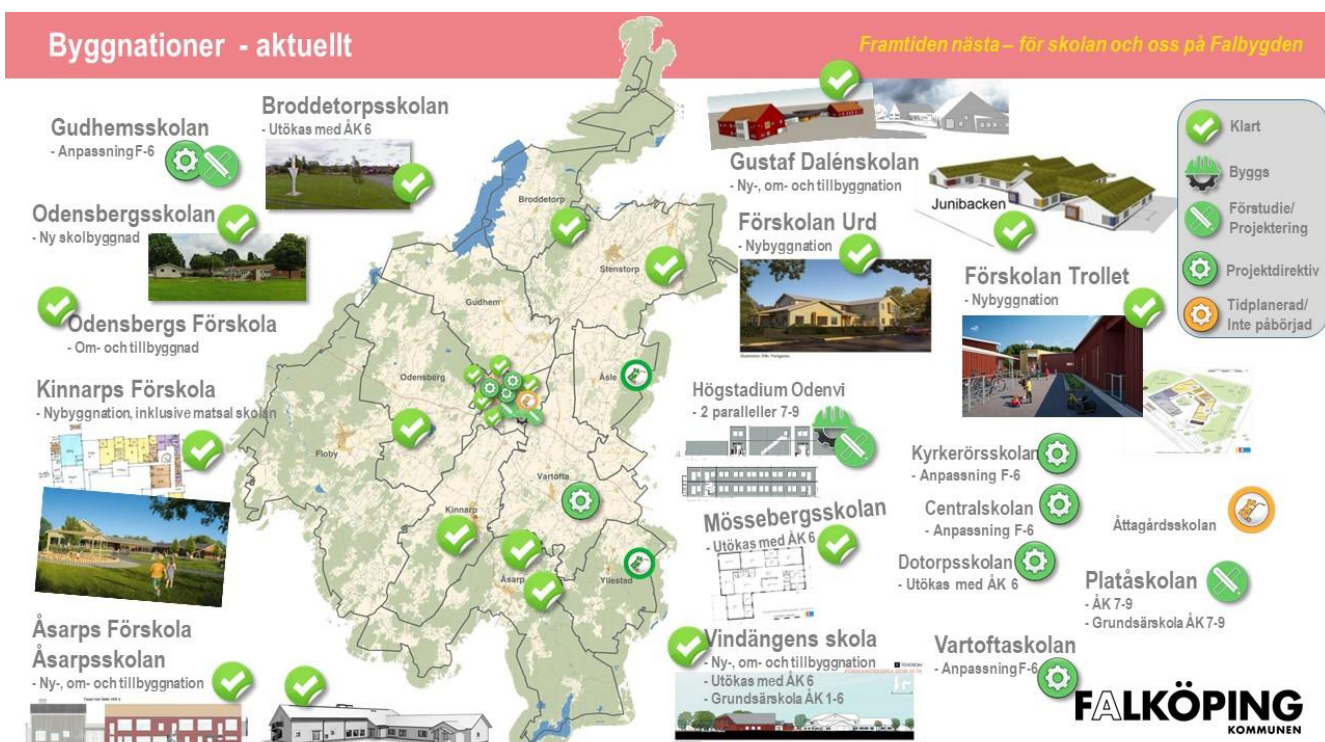
Som en del av målområdet att skapa förutsättning för ett attraktivare Falköping finns även Falköpings kommuns klimatstrategi som visar på vilket sätt nämnden bidrar till klimatomställning.

Nämndens ansvarområden omfattar utbildning av barn och unga och på så sätt bidrar nämnden i hög omfattning till kompetenshöjning inom klimatområdet, bland både barn, elever och personal. Här kommer nämnden att tydligare synliggöra personalens kompetens och elevers målpuppfyllelse inom specifikt ämnesområde som nya indikatorer från befintligt uppföljningsområde.

Ny upphandling gällande skolskjuts har genomförts under 2023. Det nya avtalet sträcker sig fram till

2030. Avtalet ställer högsta möjliga krav på förnybart bränsle för skolskjutsar. Även avtal inom andra områden har högt ställda krav på klimat och miljö. Dessa följs upp inom ordinarie internkontroll.

Målet att använda klimatsmarta tillgängliga transportmedel förmedlas till all personal inom barn- och utbildningsförvaltningen, exempelvis har man inom förskolan köpt in cyklar som man använder vid utflykter och andra kortare resor. Inom grundskolan genomförs utbildningar som uppmuntrar elever att cykla och promenera till skolorna i kommunen. Bygandet av promenad och cykelvägar skapar goda förutsättningar för elever att tryggt ta sig till och hem från skolan.

Klimatstrategi 2021 - 2030				
Övergripande beskrivning av nämndens roll och ansvar i genomförandet av Klimatstrategi 2021-2030 under kommande verksamhetsår.				
Fokusområde 1: Hållbara transporter				
Minska nämndens påverkan på kommunens koldioxidutsläpp				
Aktivitet/Uppdrag	Syfte och tillvägagångssätt	Tidplan	Förvaltningens roll	Uppföljning
Upphandling av skolskjuts	Ställa högsta möjliga krav på förnybara drivmedel i upphandling	Nytt avtal träder i kraft HT2024	Upphandlande enhet	Årligen
Fokusområde 2: Klimatsmart och hälsosam mat				
Arbeta för att främja acceptansen för klimatsmart och hälsosam kost.				
Aktivitet/Uppdrag	Syfte och tillvägagångssätt	Tidplan	Förvaltningens roll	Uppföljning
Samverkan med kostavdelningen	Kostråd med barn och elever och kostavdelningens personal i syfte att främja acceptansen för klimatsmart och hälsosam mat.	Terminsvis	Skapa förutsättningar för genomförande av kostråd.	Elevenkät
Fokusområde 4: Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler				
Nämndens lokaler ska vara energieffektiva i drift och klimatsmarta i byggnation.				
Aktivitet/Uppdrag	Syfte och tillvägagångssätt	Tidplan	Förvaltningens roll	Uppföljning
Verka för att nämndens lokaler uppfyller kommunens mål.	Samverka med fastighetsavdelningen avseende nybyggnation och renovering	Utifrån investerings- och renoveringsbehov	Beställande enhet	I samband med projekt
Övriga prioriteringar i klimatarbetet				
Utöver de fokusområden som finns med i "Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om" prioriterar Falköpings kommun följande i sitt klimatarbete.				
Utbildning och medskapande i klimatomställningen				
Bidra till kompetenshöjning i klimat- och miljöfrågor bland barn och unga genom utbildning inom läroplanens mål.				
Aktivitet/Uppdrag	Syfte och tillvägagångssätt	Tidplan	Förvaltningens roll	Uppföljning
Säkerställa kunskapsnivå hos elever. Säkerställa kompetens hos berörd personal.	Följa behörigheten hos lärare i samhällsvetenskap.	Löpande	Synliggöra kompetens och ev behov	Måluppfyllelse i SH åk9. Elevenkät. Lärares behörighet i SH Följs upp årligen.

Nämnds delmål	Uppföljning, tidsperiod
Bidra till kompetenshöjning i klimat- och miljöfrågor bland barn och unga genom utbildning inom läroplanens mål.	Årligen
Mätbarhet	Uppföljning, tidsperiod
Läraryrigheten i samhällskunskap 7-9	Hösttermin
Måluppfyllelse i samhällskunskap åk9	Vårtermin
Skolenkäten	Vårtermin
Avtalsefterlevnad	Hösttermin

Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas

Falköping – en drivande aktör

Det livslånga lärandet är ett förhållningssätt som ska genomsyra hela förvaltningens processer. Att ungdomar och unga vuxna får rätt förutsättningar att fullfölja studier och/eller etablera sig på arbetsmarknaden är av särskilt stor vikt.

Det är viktigt att genom prao och APL samt vägledning gällande studier och arbetsliv, ge eleverna olika vägval för sina framtida liv. Lika viktigt är att skapa förutsättningar för arbetsgivare i Falköpings kommun att möjliggöra och bidra till rekrytering. En ny plan har tagits fram och implementerats under 2023, Samverkan Skola Arbetsliv (SSA plan).

Planen för introduktionsprogrammen följs upp och reviderats årligen. Det finns ett behov av att göra denna plan mer konkret med tydlig inriktning på hur man kan stödja denna elevgrupp än mer. Det pågår en process för att ta fram förslag kring hur förvaltningen kan utveckla introduktionsprogrammen. Det är viktigt att involvera eleverna och göra dem delaktiga i utvecklingsarbetet.

Planen för introduktionsprogrammen följs upp och reviderats årligen. Det finns ett behov av att göra denna plan mer konkret med tydlig inriktning på hur man kan stödja denna elevgrupp än mer. Det pågår en process för att ta fram förslag kring hur förvaltningen kan utveckla introduktionsprogrammen. Det är viktigt att involvera eleverna och göra dem delaktiga i utvecklingsarbetet.

För att få till en hållbar satsning behövs samverkan i olika former. Dels med det lokala näringslivet, för att få kunskap om och kunna möta framtida rekryteringsbehov, men även med Lärcenter.

Regeringen har beslutat om en dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning. Beslutet syftar till att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden samt att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. Detta kommer att innebära ett behov att

utökad samverkan med näringslivet samt Lärcenter. Ett samarbete i frågan inom ramen för utbildning Skaraborg har inletts.

Kommunens aktivitetsansvar

Under hösten 2023 har antalet ungdomar i det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) ökat. I november är antalet 156 personer. Det är ca 25 fler än tidigare år. Det beror bland annat på att fler fått studiebevis från studenten, dvs avslutat utbildning på gymnasiet utan examen och fler har blivit utskrivna från IM. De vanligaste orsakerna till att ungdomar i Falköping hoppar av skolan är upplevd ohälsa och skolkrav som de tycker sig inte klara av.

Hälften av dessa 156 ungdomar är kvar på grundskolenivå, alltså inte behöriga till att söka ett nationellt program på gymnasiet. Här har kommunen en stor utmaning att stötta dessa tillbaka till skolan och deras väg till egen försörjning. Tidigare hade Falköpings kommun ett omfattande introduktionsprogram. Det har på senare år minskat, men då gruppen inom KAA samtidigt ökat behövs en kartläggning och analys göras kring detta för att hitta rätt åtgärder för dessa ungdomar.

De åtgärder som kommunen erbjuder idag fångar inte alla de individuella behov som finns. Här märks volymökningen tydligast, då fler individuella behov leder till ett ökat behov av individuella insatser. Målet är att göra stegförflyttningar som gör att den unge tar steg från hemmet och ut i ett sammanhang, med tillhörighet och något som gör att de tror på sig själva om att klara av och i förlängningen hitta sin väg framåt mot egen försörjning.

En handlingsplan behöver tas fram för att stärka och synliggöra mål och uppföljning av verksamheten.

Nämnds delmål	Uppföljning, tidsperiod
Fler ungdomar i Falköping ska vara anställningsbara	Årligen
Mätbarhet	Uppföljning, tidsperiod
Andel examen yrkesprogram	Vårtermin
Andel examen högskoleförberedande program	Vårtermin
Examen 4år efter påbörjade gymnasieutbildning	Hösttermin
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning	Hösttermin
Antal ungdomar inom KAA	Hösttermin
Antal ungdomar med studiebevis	Vårtermin
Antal avhopp från IM	Löpande

Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning

Verksamheterna är till för kommuninvånarna

Skolutvecklingsarbetet inom barn- och utbildningsförvaltningen utgår från de nationella styrdokumenterna och styrs mot framtagna utvecklingsområden som bidrar till att utveckla kvaliteten i undervisningen för alla

barn och elever. Arbetet bedrivs långsiktigt, med en tydlig struktur och utifrån vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet. Det skapas en förståelse och samsyn, på alla nivåer i organisationen, för innebörden av kvalitet i undervisningen och för att skolans samlade uppdrag om kunskaper och värden ska ses som en helhet och rikta sig till alla barn och elever.

Forskning visar att kollegialt lärande ger vidgade perspektiv och kan på så sätt bidra till professionellt lärande, vilket i sin tur bidrar till barns och elevers lärande och till skolutveckling. Genom att systematiskt planera, observera, ifrågasätta och utveckla undervisning tillsammans, utvecklas en gemensam förståelse för hur det går för barnen eller eleverna, vad det beror på och vad som kan göras för att utveckla deras lärande. Dessa kollegiala processer är en förutsättning för att göra erfarenhet till beprövad erfarenhet samt att dra nytta av pedagogernas kompetens.

Inom både förskola och skola bedrivs kollegiala nätverk för personalen som bidrar till skolutveckling, samverkan och likvärdighet mellan skolenheterna. Nätverken leds av nyckelpersoner som handleds i sitt uppdrag. Det finns en tydlig planering även för yrkes-, ombuds- och nätverksträffar där olika utvecklare leder utvecklingsarbetet.

Under våren 2023 genomfördes en översyn hur de olika utvecklingsuppdragen samspelar med

varandra. En översyn av karriärtjänster och deras uppdrag behöver också genomföras, men där inväntar förvaltningen statens utredning om professionsprogram för att dessa ska dra åt samma håll. Idag finns det förstelärare, utvecklare, nyckelpersoner och pedagogiska handledare som driver utveckling inom förskola och skola. Roller och samverkan behöver tydliggöras och synliggöras så att det inte blir flera parallella spår som försvårar snarare än stödjer pedagogerna i sitt viktiga uppdrag.

Utmaningar som kvarstår är fortsatt rekrytering av behörig och kompetent personal. Svårast är det att rekrytera grundlärare med inriktning mot fritidshem, pedagoger i åk 4-6 i grundskolan samt vissa ämneslärare i 7-9. Behörigheten inom fritidshemmet fortsätter att minska även vid senaste mätningen. En distansutbildning för grundlärare mot fritidshem, från Linköpings universitet, kommer förläggas i Mariestad med start höstterminen 2024. Förvaltningen kommer stödja och uppmuntra personal som väljer att genomföra denna utbildning pga den låga behörigheten inom detta professionsområde. Även andelen speciallärare i kommunen sjunker och behörigheten inom yrkesgruppen minskar. För att stödja verksamheterna erbjuder förvaltningen möjligheten till en miniutbildning för obehöriga.

Även inom förskolan är andelen utbildade förskollärare låg. I nuläget är andelen förskollärare 50% men med en målsättning att nå 70%. Förutsättningar för att öka andelen är god då Borås har förlagt en förskollärarytutbildning i Skövde. Ett flertal av nuvarande personal på förskolorna utbildar sig till förskollärare. Det finns anledning att fortsätta att skapa bra förutsättningar för personer att utbilda sig och kunna arbeta samtidigt.

Processbaserat arbetssätt som stärker verksamheternas kvalitet

En utbildningsplan sammanfattar förvaltningen utvecklingsarbete och är ett gemensamt övergripande stöd som bidrar till att måluppfyllelsen och likvärdigheten ökar.

Barn- och utbildningsförvaltningen har ett omfattande systematiskt kvalitetsarbete där man utifrån de statliga och kommunala målen följer upp måluppfyllelse, barn- och elevers delaktighet och lärande samt trygghet och studiero. Lärarnas behörighet följs upp kontinuerligt, både inom kommunen, kommungruppen och riket. De finns en tydlig plan för detta arbete som börjar ute i verksamheten bland barn och elever samt pedagoger. Rektorer följer upp sin verksamhet

och sammanfattar sin skolenhets måluppfyllelse inom respektive område samt beskriver hur de ska möta det som framkommer i deras analys av verksamheten. Detta underlag sammanställs och följs upp på förvaltningsnivå som regelbundet delger HM det som framkommer. De åtgärder som behöver genomföras på HM-nivå beskrivs i utbildningsplanen. Under året pågår en utbildningsinsats med kommunens samtliga rektorer, elevhälsa, och pedagoger gällande det förebyggande, främjande och åtgärdande barn- och elevhälsoarbetet.

Dialogbaserad uppföljning med rektorerna i grundskolan sker löpande under året för att kunna följa upp skolornas utvecklingsarbete och se vilka effekter olika satsningar ger.

Nämnds delmål	Uppföljning, tidsperiod
Andel förskollärare ska uppgå till 70%	Årligen
Andel lärare i fritidshem ska uppgå till 50%	Årligen
Mätbarhet	Uppföljning, tidsperiod
Andel årsarbetare i förskolan med pedagogisk högskoleexamen	Hösttermin
Andel årsarbetare i fritidshemmen med pedagogisk högskoleexamen	Hösttermin
Andel lärare i grundskolan med pedagogisk högskoleexamen	Hösttermin
Andel lärare i gymnasieskolan med pedagogisk högskoleexamen	Hösttermin
Andel lärare i grundskolan med pedagogisk högskoleexamen landsort	Hösttermin
Andel lärare i grundskolan med pedagogisk högskoleexamen tätort	Hösttermin
Medarbetarenkäten	Hösttermin
Hälsotal	Terminsvis
Tillbudsrapportering arbetsmiljö	Vårtermin

Nämndens verksamhetsuppföljning

Återkoppling till nämnd

Enligt Skolverkets ”Allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete” ska huvudmannen skapa rutiner för att underlätta det systematiska arbetet. Huvudmannens uppgift är att säkerställa att arbetet utgår från de nationella målen, att skapa förutsättningar för ett sådant arbete samt att utveckla utbildningen i enlighet med målen. Barn- och utbildningsnämnden fattade beslut om riktlinjer i maj 2016. Dessa revideras årligen i maj månad och bidrar till att samordna nationella och kommunala mål och krav samt synliggöra det systematiska uppföljningsarbetet. I samband med beslutet togs ett årshjul fram som tydliggör och skapar framförhållning i rapporteringen av måluppfyllelse för prioriterade mål kvartalsvis till nämnden. Även årshjulet har reviderats och utvecklats och från 2018 finns en gemensam uppföljningsstruktur framtagen för Falköpings kommun.

Budgetuppföljning till nämnd sker månadsvis för att bidra till tillit i styrkedjan och ge nämnden en löpande insyn i ekonomin. Rapporterna per 30/4 och per 31/8 är verksamhetsrapporter och verksamhetsrapport 2 är ett delårsbokslut. Verksamhetsrapporterna går upp i kommunens övergripande delårsrapporter och bidrar till helheten.

Nämndens styrkedja

För att det systematiska utvecklingsarbetet ska få effekt i organisationen krävs att varje led känner sig delaktig i processen och att arbetet utgår från verksamhetens behov. Resultaten analyseras och rapporteras från varje nivå upp till huvudman. Det är av största vikt att skapa förtroende och tillit i styrkedjan och att återkoppling sker från nämnd via ledare tillbaka till verksamheterna, personal och elever/vårdnadshavare.

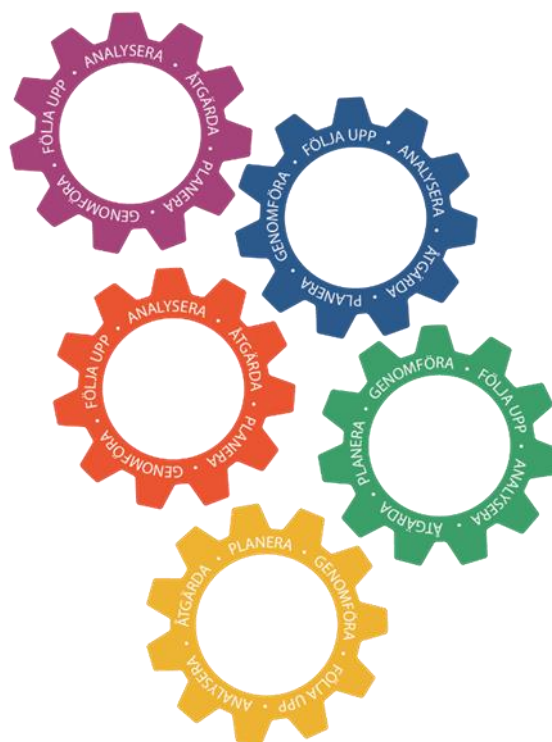
Från och med den 1 augusti 2022 skärptes skrivningen i skollagen kap 4 gällande det systematiska kvalitetsarbetet. I 3§ kap 4 står det ”Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.”

Även på enhetsnivå stärktes skrivningen; ”Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3§ ska genomföras även på

förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.”

Det nya nationella kvalitetssystemet ska implementeras och samordnas med kommunens och nämndens verksamhetsuppföljning 2024. Under 2023 har arbetet påbörjats och en kvalitetsdialog genomförts med Skolverket i syfte att stärka likvärdighet och kvalitet i elevhälsoarbetet. Tre punkter har fokuserats:

- Ta vara på kompetenserna inom den lokala och centrala barn- och elevhälsan för att möjliggöra och utveckla kunskaper och resurser för kompensatoriska insatser.
- Inventera och synliggöra vad olika led i styrkedjan kan göra för att nå ett mer utvecklat förebyggande och hälsofrämjande arbete med skolmiljö samt hur verksamheten kan utöka samverka med externa parter.
- Fortsätta, prioritera och utveckla det kollegiala lärandet inom och mellan förskolorna och skolorna för professionell utveckling utifrån de behov och utmaningar som finns.

Verksamhetsplanering

Volymförändringar

Volymökningen inom nämndens ansvarsområde har kraftigt ökat det senaste decenniet, men de senaste åren har antalet barn och elever i nämndens verksamheter börjat minska. Man kan nu tydligt se att minskningen i antalet födda barn påverkar antalet inskrivna barn i förskolan. Minskningen i övriga skolformer är inte knutet till minskningen i antalet födda barn, men det kommer även påverka dessa verksamheter om ett antal år.

Verksamhetsplanering	VP 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
<i>Barn och elever i kommunens verksamhet</i>				
Förskola	1 287	1 242	1 197	1 152
Grundskola	3 928	3 875	3 898	3 885
Gymnasieskola	985	957	965	970
<i>Barn och elever hos annan huvudman</i>				
Förskola	502	420	400	400
Grundskola	200	164	89	89
Gymnasieskola	400	432	425	415

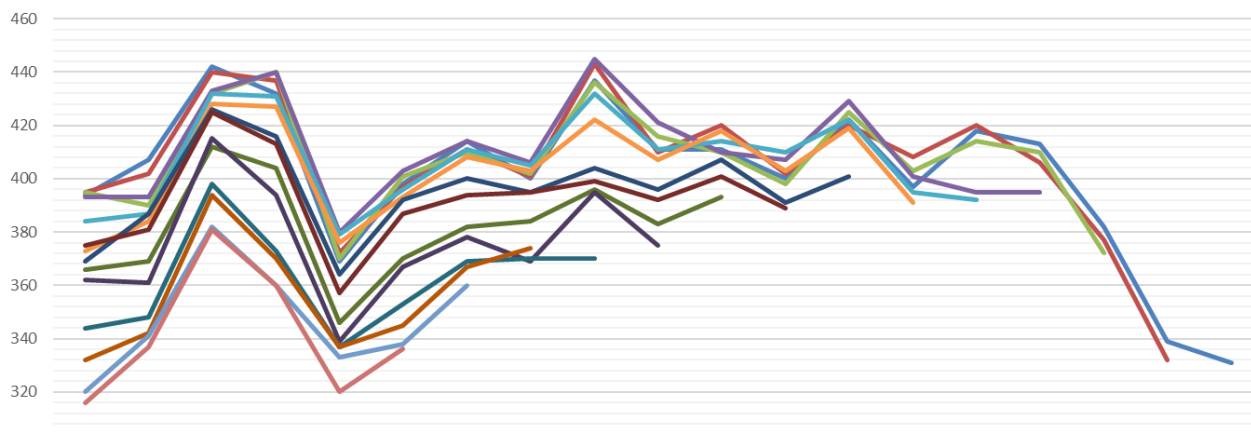
Trångboddhet

I grundskolan är trångboddheten fortsatt stor. Läget ses som allvarligt och påverkar elevers och personals arbetsmiljö i hög grad. Situationen har varit långvarig pga överklaganden och andra juridiska processer.

Tabellen nedan illustrerar ytterligare en utmaning gällande volymförändringarna, som inte har skett

linjärt. Att planera utifrån ett ökande födelsetal är inte svårt, men att prognostisera för in- och utflyttning samt rörelse mellan skolor är betydligt mer komplext. När förändringarna sker snabbt påverkas förutsättningarna för undervisning negativt. Den stabilitet och kontinuitet som behövs blir svårare att uppnå. En till ytan stor kommun med många mindre skolenheter försvårar detta ytterligare.

Födda 2004--2022 - januari månad från 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
År 2023-01-04	394	407	442	432	369	398	414	400	437	411	411	400	422	397	418	413	382	339	331
År 2022-01-04	395	402	440	437	372	397	411	401	443	410	420	402	420	408	420	406	377	332	
År 2021-01-07	395	390	432	440	370	401	410	402	436	416	410	398	425	403	414	410	372		
År 2020-01-07	393	393	433	440	380	403	414	406	445	421	410	407	429	401	395	395			
År 2019-01-09	384	387	432	431	379	396	411	405	432	411	414	410	422	395	392				
År 2018-01-02	373	384	428	427	376	393	408	403	422	407	418	403	419	391					
År 2017-01-11	369	387	426	416	364	392	400	395	404	396	407	391	401						
År 2016-01-12	375	381	425	413	357	387	394	395	399	392	401	389							
År 2015-01-13	366	369	412	404	346	370	382	384	396	383	393								
År 2014-01-09	362	361	415	394	339	367	378	369	395	375									
År 2013-01-07	344	348	398	373	337	353	369	370	370										
År 2012-01-04	332	342	394	370	337	345	367	374											
År 2011-01-15	320	341	382	360	333	338	360												
År 2010-01-26	316	337	381	360	320	336													

Personalplanering

Personalplanering

En stor utmaning för barn- och utbildningsnämnden handlar om att rekrytera och behålla behörig och kompetent personal. Ett större fokus behöver läggas på att fortbilda befintlig personal då det inte är rimligt att anta att nämndens personalbehov kommer täckas genom nyrekrytering. Detta kräver både ekonomiska och organisatoriska förutsättningar.

Enligt medarbetarenkäten för 2023 visar personalens svar på högt engagemang och motivation, däremot viker resultatet något neråt för området ”hälsa och välmående” där tex arbetsbelastning är en del som behöver fokuseras och stödjas. Det är av vikt att ta till vara på dessa uppföljningar för att fortsatt kunna rekrytera till en skolkommun i framkant.

Behovet av samverkan inom kommunen ökar även inom personalplaneringsområdet. Både ekonomiska och effektivitetsvinster finns att göra vid ökad samordning av exempelvis vikarieanskaffning, rekrytering och kompetensutvecklingsinsatser.

2022 genomfördes en översyn av verksamheten centrum för flerspråkighet (CFF). Översynen landade i ett antal åtgärder som genomförs under 2023 och 2024.

Kompetensförsörjning (ARUBA)

Falköpings kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som stärker och säkrar kvalitet. Den viktigaste resursen i kvalitetsarbetet är medarbetarna, deras kompetenser och kunskaper. Kommunen arbetar därför utifrån den modell som kallas ARUBA, dvs attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avsluta.

I läraravtalet, HÖK 21, ingår att man ska upprätta en strategisk kompetensförsörjningsplan för att på kort och lång sikt bidra till en säkrad kompetensförsörjning av lärare och förskollärare. De fyra identifierade fokusområdena som ska bidra till ytterligare förbättringar av förskola och skola är arbetsmiljö, arbetsorganisation, arbetstid och lönebildning. Planen sträcker sig fram till och med mars 2024. Detta är en del i arbetet med att kunna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens.

Den svåraste rekryteringssituationen är fortsatt i fritidshemmen där vi både har lägst behörighet och där det utexamineras minst pedagoger från våra lärosäten.

Ekonomiska förutsättningar

Ekonomiska förutsättningar (tkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Volym & verksamhetsförändring		5 250	6 000	5 150
Kostnader kopplat till nya lokaler		-11 800	-1 600	-2 400
Omställning		8 850	9 100	9 150
Politisk justering		0	0	0
Ev. riktade bidrag/intäkter (netto)		0	0	0
Påverkan budgetram	0	2 300	13 500	11 900
Generell intäkt/kostnadstäckning (inkl personal och vhtköp)		-29 050	-16 500	-24 700
Budgetram	-884 750	-911 500	-914 500	-927 300

Ekonomiska resurser för år 2024-2026 baserat på flerårsplanen

Barn- och utbildningsnämndens får under de kommande tre åren minskade ramar kopplat till minskningen av antalet födda barn i Falköpings kommun. Från årskullar om drygt 400 barn per år har det de senaste åren sjunkit till ett snitt om ca 350 barn per år. Minskningen får en direkt konsekvens för förskoleverksamheten, samtidigt som både grundskolan och gymnasiet får utökad ram då de stora barnkullarna fortfarande är på väg igenom skolsystemet. Totalt innebär detta minskade ramar om cirka 5,0 miljoner kronor per år. Nämnden får till år 2024 full kompensation utifrån den beräknade kostnaden om 8,0 miljoner kronor för nya högstadiet Odenvi i centralorten samt kompensation för driftskostnaden för Odensbergs förskola som invigdes under hösten 2023. Totalt innebär detta en ramutökning med 11,8 miljoner kronor för ökade lokalkostnader år 2024. Den sammantagna effekten på barn- och utbildningsnämndens ram blir efter kompensation för kostnadsökningar, minskning utifrån demografimodellen samt omställning, en minskning med 2,3 miljoner kronor.

Eventuella riktade statsbidrag eller externa medel som inte ingår i budget

Barn- och utbildningsnämnden söker eller tilldelas varje år ungefär 80mnkr i riktade statsbidrag från statliga myndigheter, i huvudsak skolverket. Lejonparten av dessa medel är riktade till lönetillägg eller personalförstärkningar i verksamheten. De statsbidrag som anses tillförlitliga och långsiktiga ligger sedan några år tillbaka inlagda i budget, öv-

riga hanteras efter att den statliga myndigheten fattat beslut om utbetalning. Ungefär 70mnkr ligger med i budget för 2024.

Ekonomiska risker och osäkerheter i budget

Den omsättning på invånare i allmänhet och på barn- och elever i synnerhet, Falköping haft de senaste åren, gör planeringsförutsättningarna mer osäkra.

Kombinationen av ett budgetår på kalenderår och brutet verksamhetsår gör att underlaget som finns att tillgå alltid är lite mer osäkert än om verksamhetsår och budgetår följde varandra.

Inflationstakten samt osäkerheten kring både el-försörjning och tillgång på och leveranser av digitala verktyg är ytterligare en osäkerhet för förvaltningens planering av verksamheten.

From höstterminen 2023 har den garanterade undervisningstiden på gymnasiet yrkesprogram utökats. Istället för att välja till högskolebehörighet ska den i grund ingå i planering och schema. Elever får istället välja bort den behörigheten om de önskar. Det är för tidigt att säga exakt hur stor påverkan detta kommer att få, men syftet är att öka högskolebehörigheten.

Barn- och utbildningsnämnden har under flera år gått med underskott och kommer att göra det även 2023. Nämndens organisation är större än vad budget medger och detta måste hanteras. Då ledtiden på den typen av förändringar är ungefär 6 månader, finns det en risk att nämnden inte fullt ut klarar av att hamna inom ram under 2024. Risken är stor att organisationen inte motsvarar budget fullt ut förrän 2025.

Ekonomiska underlag

Resultatbudget

Resultatbudget (tkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Intäkter	128 467	123 776	123 500	124 000
Personalkostnader	-692 086	-692 267	-697 000	-707 300
Övriga kostnader	-302 681	-334 009	-332 000	-335 000
Avskrivningar/Finansiella kostnader	-8 400	-9 000	-9 000	-9 000
Summa resultatbudget	-874 700	-911 500	-914 500	-927 300

Barn- och utbildningsnämndens resultatbudget för 2024 fördelar sig enligt ovan.

Budgeterade intäkter är lägre än 2023. Det minskande antalet barn i förskolan innebär för vårdnadshavare som betalar avgift, men också externa intäkter i form av riktade statsbidrag förväntas minska något 2024 Falköpings befolkning relativt sätt minskar.

Budgeterade personalkostnader är i nivå med 2023, men då det varit en lönerörelse däremellan innebär det en relativ minskning. Det vill säga varje individ kostar mer och då den budgeterade kostnaden är densamma innebär det färre individer.

Budgeterade övriga kostnader är högre än 2023. Dels är det ett generellt högre kostnadsläge, men nämndens interkommunala nettokostnader har också ökat under hösten 2023 och när det nu blir helårseffekt på den ökningen kommer nämndens externa kostnader öka.

Budgeten för finansiella kostnader höjs något, dels beroende på ränteläget, men också dels beroende på

att den nybyggda förskolan i Odenberg nu får helårseffekt.

Verksamhetsbudget

Verksamhetsbudget (tkr)	Budget 2023	Budget 2024			Plan 2025	Plan 2026
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Netto
<i>Verksamhetsområden</i>						
Förskola	-148 135	0	-148 935	-148 935	-149 500	-152 000
Grundskola	-343 843	0	-348 975	-348 975	-352 000	-357 000
Gymnasium	-99 007	4 892	-102 707	-97 815	-99 000	-102 000
Övrigt	-283 715	119 744	-435 519	-315 775	-314 000	-316 300
Summa verksamhetsbudget	-874 700	124 636	-1 036 136	-911 500	-914 500	-927 300

Förskola

Budgeten för förskolan ligger ungefär i nivå med 2023. Det har dock varit en lönerörelse däremellan och kompensation har givits för högre externa kostnader. Då både lönerrevision och kompensation för externa kostnader är inräknat innebär den oförändrade tilldelningen en relativ minskning för förskolan. Det beror till viss del på att antalet barn i förskolan minskar, men det ligger också en effektivisering på 3 315tkr.

Grundskola

Budgeten för grundskolan är något högre jämfört med 2023. Det har dock varit en lönerörelse mellan åren och kompensation har givits för högre externa kostnader. Då både lönerrevision och kompensation för externa kostnader är inräknat innebär en liten ökning i tilldelning en relativ minskning för grundskolan. Det beror till viss del på att antalet elever minskat något, men den huvudsakliga anledningen är att det ligger en effektivisering på 7 767tkr.

Gymnasieskola

Budgeten för Allebergsgymnasiet är något lägre jämfört med 2023. Väger man in att det varit en lönerörelse mellan åren och kompensation har givits för högre externa kostnader är minskningen större

än vad siffror säger vid första anblick. Då både lönerrevision och kompensation för externa kostnader är inräknat innebär en liten minskning i tilldelning en större minskning för Allebergsgymnasiet än den dryga miljon som en jämförelse mellan åren ger. Det beror till viss del på att antalet elever minskat, men den huvudsakliga anledningen är att det ligger en effektivisering på 2 286tkr.

Övrigt

Budgeten för övriga kostnader ökar jämfört med 2023. Flera poster har här behövts höjas. Framst handlar det om interkommunala kostnader på gymnasiet, som ökat jämfört med tidigare år och högre lokalkostnader beroende på höjning av hyran samt att Högstadium Odenvi och förskolan i Odenberg tillkommit. Det ligger här också en effektivisering på 2 992tkr.

Investeringsbudget

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Inventarier	-6 300	-4 400	-4 500	-4 600
Summa investeringsbudget	-6 300	-4 400	-4 500	-4 600

Nämnden har en ”grundinvesteringsbudget” om 4 400tkr 2023 och 4 500-4 600tkr 2025-2026. Dessa investeringsmedel används till större inköp som går utöver löpande underhåll, exempelvis personaldatorer, möbler och utbyggnad av nätverk på enheterna.

2024 kommer 700tkr öronmärkas för att täcka det investeringbehov utökningen av elprogrammet på Ållebergsgymnasiet kommer innebära.

Falköpings kommun

521 81 Falköpings

0515-88 50 00

www.falkoping.se